

SPREKERS SEMINAR

‘En Filippus opende zijn mond, en uitgaande van dat schriftwoord, predikte hij hem
Jezus.’

Handelingen 8:35

Inleiding	2
H. 1 De prediker en zijn roeping	3
H. 2 Profiel van een prediker	5
H. 3 Blokkades moeten worden opgeruimd, herstel is nodig	6
H. 4 Informatiebronnen	7
H. 5 Soorten diensten, soorten preken	8
H. 6 De voorbereiding	9
H. 7 De inleiding	14
H. 8 De boodschap	15
H. 9 Het slot	16
H. 10 Didactische vaardigheden	17
H. 11 Begeleiding, ontwikkeling	18
H. 12 Tot slot	19

Inleiding

‘En Filippus opende zijn mond, en uitgaande van dat schriftwoord, predikte hij hem Jezus.’

Handelingen 8:35

‘Doch er waren onder hen eenige Cyprische en Cyreense mannen, die, te Antiochië gekomen, ook tot de Grieken spraken en hun de Here Jezus predikten. En de hand des Heren was met hen, en een groot aantal kwam tot het geloof en bekeerde zich tot de Here.’

Handelingen 11:20-21

Dit seminar heeft de volgende punten tot doel volgens het SMART-model:

SPECIFIEK

- a. onderwijs / inzichtverwerving t.a.v. predikkunde
- b. genezing / herstel / doorbreken in persoonlijke levens
- c. de gave vrijzetten, ontwikkelen
- d. kennis verwerven van- en zuiver omgaan met de Schrift

MEETBAAR

- a. het leren kennen van je geestelijke gebied, roeping
- b. aanbieden van aantal vaste richtlijnen om te ontwikkelen
- c. volgens begeleidingsafspraken hulp geven tot verbetering
- d. mogelijkheden aanbieden binnen de gemeente

ACCEPTABEL

- a. wat wil je, wat verlang je, wat zijn je voegen
- b. welke bevestigingen ervaart het geestelijk leiderschap
- c. onderworpen zijn aan God / Schrift en het leiderschap
- d. het Woord liefhebben

REALISTISCH

- a. groeien binnen je geestelijk gebied onder zorg van leiders.
- b. open staan voor verbetering

TOEGESPITST

- a. aankomende geestelijke leiders opleiden
- b. opdrachten geven, praktijk, evaluatie

H. 1 De prediker en zijn roeping

Preken:

Optreden als een heraut, boodschapper zijn, proclameren, blijde boodschap mededelen, namens God spreken.

Iedere christen is geroepen om de boodschap van God door te geven.

De doelgroep van de prediker is vaak heel diverse:

- Jezus sprak tot meer dan 5000
- Jezus preekte tot Nicodemus
- Filipus preekte tot de kamerling
- Petrus preekte tot duizenden
- Paulus preekte tot zijn broeders
- Paulus preekte tot de keizer
- Jezus preekte tot de kinderen

Je kunt een roeping hebben voor de kinderen, de jeugd, de tieners, de onbekeerden, de zwervers, de hooggeplaatsten, de pasbekeerden, enz.

Zij allen hebben de boodschap van God nodig, aan hen moet Jezus geprekeet worden.

Iedere christen hoort honger naar persoonlijke openbaring t.a.v. Gods wil voor zijn / haar leven te hebben. Er hoort verlangen te zijn om gebruikt te worden.

De een zal op een meer verantwoordelijke plaats gebruikt worden, zich misschien ontwikkelen tot gemeenteleider, voorganger, terwijl de ander binnen het gebied van bijv. kinderwerker zich ontwikkelt zodat ook daar de preken tot de kinderen met kracht, openbaring en tekenen gebracht worden.

In Efeze 4:11 wordt gesproken over de 5-voudige bediening:

Je wordt misschien niet geroepen tot het apostelschap, maar kunt wel geroepen zijn om apostolisch (als een gezant namens de gemeente, verlangend om vermenigvuldiging te zien) te spreken.

Je wordt misschien niet geroepen tot het profeetschap, maar kunt wel geroepen zijn om profetisch (lees 1 Kor. 12, 14) te spreken.

Je wordt misschien niet geroepen tot evangelist, maar kunt wel geroepen zijn om evangelistisch ('doe het werk van de evangelist'- verlangen om de onbekeerden de boodschap te brengen) te spreken.

Je wordt misschien niet geroepen tot het herderschap, maar kunt wel geroepen zijn om pastoraal (als een herder namens en in de gemeente, verlangend troost, genezing, herstel, ontwikkeling, vruchtbare schapen te zien) te spreken.

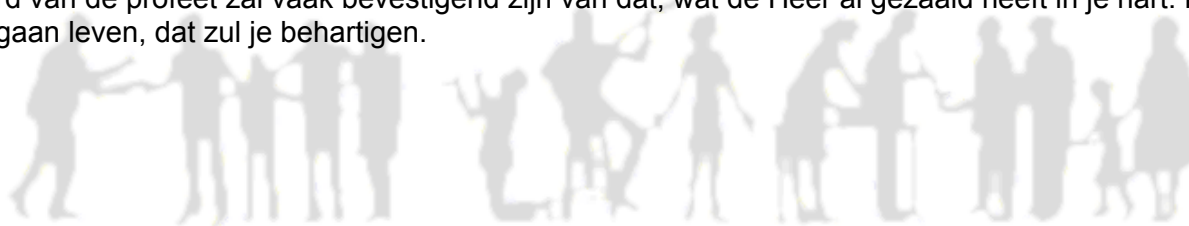
Je wordt misschien niet geroepen tot het leraarschap, maar kunt wel geroepen zijn om onderwijzend (als een kennisoverbrenger namens de gemeente) te spreken.

Je roeping kan door profeten bevestigd worden, of door de leiding in de gemeente.

(1 Timotheüs 4:14-15)

Ook kun – en moet je zelf Gods roepstem leren verstaan.

Het woord van de profeet zal vaak bevestigend zijn van dat, wat de Heer al gezaaid heeft in je hart. Daar zul je in gaan leven, dat zul je behartigen.

Samuël groeide in Gods tempel onder gezag van Eli in de roeping. Hij was onderworpen aan God en het gezag. Hij werd bevestigd bij God en de mens. (1 Samuël 1-3)

Je functioneert vooral in de plaats, het gebied, waarover God je stelt.

Als je voorganger bent, ga je meer en meer spreken als een herder, en hebt verlangen om de hele raad Gods te verkondigen (Handelingen. 20:27). Je hebt meer gezag om te vermanen dan een diaken of een aankomend prediker.

Een oudste zal spreken, onderwijzen als een oudste. Hij stuurt, bemoedigt, corrigeert, wekt de gemeente op.

Een persoon met evangelistische roeping zal zich veelal richten tot de onbekeerden en zich niet altijd thuis voelen op de plaats van prediker tijdens de meeste zondagmorgens.

Je kunt dezelfde boodschap brengen als Billy Graham; maar hij heeft de roeping, zalving over dat geestelijke gebied en zal daar groter vrucht dragen.

Een leraar richt zich vn. op de gelovigen, om die d.m.v. de Schrift Gods kennis bij te brengen. Hij heeft daar een speciale zalving voor.

Belangrijk is, dat je dat brengt / spreekt, waartoe je geroepen bent. Natuurlijk zijn er geen bindende grenzen. Je kunt niet zeggen: 'Dit alleen is mijn gebied, en dat andere is niet waartoe ik geroepen ben, dus doe ik dat niet..' De Heer werkt, zo Hij wil!

Door ervaring op te doen, te praktiseren, ontwikkel je je, en ervaar je ook waar je speciaal door de Heer gebruikt wordt.

H. 2 Profiel van een prediker

- a. moet een geroepene zijn
- b. moet een gezalfde zijn
- c. moet hongerig naar het Woord zijn
- d. moet afgestemd zijn op Gods stem
- e. moet een goed voorbeeld zijn
- f. moet geestelijk wijs zijn, stabiel
- g. moet ijverig zijn
- h. moet onderworpen / nederig zijn
- i. moet coachbaar en corrigeerbaar zijn
- j. moet een open, zuiver kanaal zijn
- k. moet dat wat hij preekt zelf beheersen, uitleven
- l. moet wars zijn van onechtheid, opgefoktheid, clichématigheid, naïverigheid
- m. enige kennis hebben: bijbelboeken, teksten, typologie, geschiedenis

Ergens moet een (aankomend) prediker een verlangen, drang hebben om het Woord te delen. Bekende predikers begonnen al op jonge leeftijd te preken tegen koeien, bomen. Er was wil, verlangen, doorzettingsvermogen. Een prediker begint vaak met één toehoorder, en zal het aantal mensen niet doorslaggevend vinden. Jezus vond ook de eenling belangrijk genoeg.

De beste predikers zijn niet degenen die het meest welbespraakt zijn.
Een goede retoriek is natuurlijk erg meegenomen.

Toch is de zalving en de kracht van de Geest noodzakelijk.

Paulus zei in 1 Kor. 2:1-5 dat hij niet met prachtige woorden, maar met zwakheid, veel vrezende en beven kwam. Zijn prediking ging gepaard met geest en kracht, kracht van God!

Jezus had de zalving van de Geest nodig om het krachtige evangelie te prediken, te proclameren en te demonstreren. Lees Lucas 4:18-19.

Als wij de letter prediken zonder de Geest, dan is de boodschap dood. (2 Kor. 3:6)

De prediker imponeert de mensen niet, maar het Woord, door de Geest moet imponeren.
De prediker zoekt geen roem, eer, maar geeft God de eer.

H. 3 Blokkades moeten worden opgeruimd, herstel is nodig

Een (aankomend) prediker kan geblokkeerd worden door vele zaken:

- a. gebrek aan vertrouwen in de Roeper / roeping
- b. vrees voor mensen
- c. diverse zonden:
 - hoogmoed / eerezucht
 - onreinheid
 - geldzucht
 - luiheid
 - eigenwijsheid
 - rebellie
 - jaloersheid
 - etc
- d. oververmoeidheid, opgebrand raken
- e. (over)bezorgd zijn voor jezelf, de gemeente
- f. ongeloof
- g. ongeloof, weerstand van de toehoorders
- h. de dingen in eigen kracht gaan doen i.p.v. door gebed, de Geest, in afhankelijkheid van de Heer
- i. verstrikt raken in dwaalleer, discussiepunten, te hoog gegrepen onderwerpen.
- j. overgeestelijkheid
- k. zaken uit het verleden, beschuldigingen van de aanklager
- l. in onmin leven met anderen

Belangrijk is het om blokkades op te ruimen, verkeerde wortels te rooien. Pastoraat is erg belangrijk. Een (aankomende) prediker heeft betrouwbare, geestelijke helpers nodig. Zij kunnen adviseren, bemoedigen, troosten, corrigeren, bevrijding uitspreken.

Voorts is het zeer belangrijk, dat de leiding van de gemeente de (aankomende) predikers aanmoedigt, voor ze bidt, en de gave vrijzet door gebed, profetie, proclamatie, handoplegging.

H.4 Informatiebronnen

Onmisbaar is natuurlijk de bijbel. Belangrijk is het, om diverse vertalingen te bezitten en te gebruiken. Naast de NBG-vertaling is het goed om de Statenvertaling, de Willibrord-vertaling, het Boek te hebben.

Heb ook een eigen 'preekbijbel' niet te klein, met genoeg aantekenruimte.

Tegenwoordig zijn er goede computerprogramma's, zoals de Online-bijbel. Het is belangrijk om van veel diverse onderwerpen boeken te hebben van goede bijbelleraren. Elke prediker ontvangt een groot gedeelte van zijn kennis van anderen.

Het is ook goed om van elke preek aantekeningen te maken en die methodisch te rangschikken; bijvoorbeeld in je computer. Dit kan bijv. op bijbelboek gesorteerd worden. Niemand heeft alle kennis in pacht. De kennis van anderen is vaak zeer bruikbaar.

Hier volgen een aantal belangrijke informatiebronnen:

- a. de bijbel, diverse vertalingen
- b. Computerbijbel
- c. concordantie, Tromius, Strong's
- d. bijbelse encyclopedie
- e. eigen eerder gemaakte aantekeningen
- f. diverse boeken van bijv. Derek Prince (bijv. de 7 pijlers van het christelijk geloof)
- g. bijbels namenboek
- h. bijbelse commentaren
- i. boeken met schaduwbeeld-uitleggingen (bijv. over de tabernakel)

Een (aankomende) prediker leest graag boeken, die zijn geestelijke gebied verrijken.

H. 5 Soorten diensten, soorten preken

Er zijn verschillende soorten samenkomsten, waar gepreekt wordt.

Hier houden we ons vooral bezig met de zondagmorgendienst.

Dan komt de gemeente tezamen en wordt de raad Gods verkondigd aan het lichaam.

De pastor zal zorg moeten dragen dat de gehele raad Gods verkondigd wordt.

Het kan nodig zijn, dat anderen, die kennis hebben van speciale gebieden van Gods Koninkrijk in de gemeente komen aanvullen wat ontbreekt.

Ook de boodschap zal voor ieder voeding moeten geven.

Een 'baby' heeft melk nodig, een niet te 'zware' kost; jongelingen eten brood en volwassenen nuttigen een stevige maaltijd met vlees.

Het is het werk van de Geest, dat in dezelfde preek zowel een baby, jongeling als volwassene gevoed wordt. De Geest kan voor een ieder dat bereiden wat nodig is.

een aantal soorten preken:

- a. over een woord (bijv. het woord 'genade')
- b. over een tekst (bijv. Psalm 139:5)
- c. over een perikoop (bijv. Johannes 15:1-8)
- d. over een hoofdstuk (bijv. Psalm 107)
- e. over een bijbelboek (bijv. de Galatenbrief)
- f. over een geschiedenis (bijv. de uittocht uit Egypte)
- g. over een persoon (bijv. David)
- h. over een profetie (bijv. herstel van Israël)
- i. over een schaduwbeeld (bijv. het brandoffer, de sabbat, het voorhangsel)
- j. over een voorwerp (bijv. de mantel, de herdersstaf, de ezelskaak)
- k. over een gelijkenis (bijv. de zaaier)
- l. over een vergelijking (Christus en gemeente, Brudegom-bruid, Herder-schape, etc)

Natuurlijk zijn er meer te bedenken.

H. 6 De voorbereiding

Beginnende / aankomende predikers maken vaak dezelfde fouten:

Men pakt een te groot, te moeilijk onderwerp.

Dat, wat je preekt, moet je beheersen, zowel in je daden als in exegetische (juiste uitlegging)

Het gaat niet om eigen, mooie, interessante ideeën.

Als je niet veel ervaring hebt, is het niet verstandig om onderwerpen als: geest-ziel-lichaam, eindtijd-prophetie e.d. te kiezen voor een preekthema.

Begin maar met een geschiedenis van Jezus uit een evangelie.

Vaak wil je te veel. Je bent bang dat je de gelegenheid zo moet gebruiken, dat je alle kennis ten toon spreidt.

Het verhaal van 'de storm op het meer' zegent alle christenen! Ieder krijgt uit zo 'n afgebakend gedeelte een rijke maaltijd!

Je kunt ook niet de hele bijbel behandelen op een zondagmorgen.

Haal bij een preek ook niet te veel andere gedeeltes. Als je een ander gedeelte wilt voorlezen, moet het vergelijkend (Schrift met Schrift vergelijken), verduidelijkend, versterkend zijn.

Een moeilijk punt is: waar ga ik over spreken?

Uit de Bijbel zijn duizenden preken te halen.

Wat is de juiste voor die bepaalde samenkomst, wat wil de Heer zeggen tot de gemeente?

Biddende voorbereiding is noodzakelijk. De inspiratie van de Heilige Geest heb je nodig.

Je moet in de afzondering op Zijn niveau komen. Hij is een sprekende Heer.

Storende elementen moeten zo veel mogelijk geweerd worden (telefoon, e.d.) Vaak is het goed om ook de kinderen te melden dat ze tijdens je voorbereiding niet mogen storen.

Begin eerst met lofprijs, aanbidding, gebed. Je richt je denken op de Heer.

Biddend lezen, terwijl je met de Heer spreekt en je geestelijke oren en ogen opent, verwacht je, dat Hij iets laat ontkiemen in je geest.

Het gevaar is, dat je in een kramp terechtkomt. Je wilt een duidelijk hoorbare stem waarnemen. Het verstaan van de Stem is niet gemakkelijk.

Een preek ontvang je in geloof! Je gelooft, dat de Heer je leidt. Je ervaart dat tijdens het bidden, het lezen er iets gaat uitspringen, schitteren. Iets begint te broeden.

Heb altijd aantekeningpapier en pen bij de hand en noteer de gedachten. Praat over die gedachten met de Heer.

Onderzoek in naslagwerken, andere vertalingen, concordance. Soms is het goed, om iets verder in je te laten ontwikkelen. Iets kan soms wel weken nodig hebben, voor de **boodschap** is 'uitgebroed'.

De gemeente heeft nodig, dat de boodschap van de Heer klinkt. Die zal dan ook iets doen.

‘Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust.’

2 Timotheüs 3:16-17

God geeft het schriftwoord in mij

- a. dat woord is nuttig, eerst voor mijzelf, en dan voor de gemeente
- b. het onderricht mij en de gemeente (deelt mede, onderwijst, geeft richting aan)
- c. het weerlegt mij en de gemeente (tegenspreken, tegenbewijs tonen)
- d. het verbetert mij en de gemeente (maakt beter, ontwikkelt)
- e. het voedt mij en de gemeente op (geeft voeding tot geestelijke volwassenheid)
- f. tweeledig doel: opdat ik en de gemeente:
volkomen (complete, geheel, zonder enig gebrek) zij
tot alle goed werk volkomen toegerust (alles kan doen, wat God opdraagt)

Dit is het principe van de preek.

Het is afgeleid van het Latijnse woord ‘Sermo’, wat betekent: **stoot**

Elke preek moet een stoot geven richting het tweeledige doel, hierboven beschreven.

Daarom is het hebben van een duidelijke boodschap essentieel. Een preek is een middel om de gemeente te brengen naar het tweeledige doel. **De boodschap moet leiden naar het doel!**

Een voorbeeld:

De beginsituatie is, dat de Heer leidt over bezorgdheid te spreken, omdat dit een blokkade is, zodat het tweeledige doel niet wordt bereikt.

Bijv. lezen Matth. 6:25-34. De boodschap: wees niet bezorgd, want God zorgt voor u!

Doel: De mensen moeten hun bezorgdheid aan de Heer geven, die bij Hem laten en Hem vertrouwen.

Om een groot doel te bereiken, stel je vaak **tussendoelen**.

Een doel kan zijn: de gemeente moet bestaan uit krachtige lofprijzers.

Een tussendoel kan zijn: de gemeente moet de kracht van handen opheffen ontdekken.

Je doel moet duidelijk, compact zijn. Aan het eind van de samenkomst moet de boodschap voor de gemeente duidelijk zijn. Stel vast: ik wil, dat de gemeente aan het eind van de preek weet, doet, laat, gelooft, etc.

Je moet weten, dat het doel ook Gods doel voor de gemeente is.

Als je een bijbelgedeelte hebt, met een bepaalde gedachte, die in je broedt, moet je veel vragen gaan stellen. Pas het gedeelte ook zeker toe op je eigen leven.

Een aantal vragen:

- a. Wie is God in dit gedeelte
- b. Wie ben ik in dit gedeelte
- c. Wat draagt de Heer mij op
- d. Een aantal ‘W’ vragen (wie, waar, wanneer, waarom, waartoe, welke, waardoor)

Schrijf ook niet je hele preek uit, maar maak een **outline**.

Als we het hebben over outlines, dan zal ieder een eigen stijl ontwikkelen; je kunt niet zeggen, dat het één beter is als het ander.

We willen toch enige structuur aangeven in voorbereiding en het houden van een preek voor beginnende / aankomende predikers.

Een de redenen is, dat er ook volgens die punten geëvalueerd kan worden.

Een outline vermeldt:

1. Wie preekt, waar, wanneer?

naam prediker, naam gemeente en plaats en datum preek

2. Welk bijbelgedeelte is het uitgangspunt?

wat lees je voor uit de Bijbel (het hoofdedeelte)

3. Waar gaat het gedeelte over; opbouw, punten

in welke punten kun je de tekst, het verhaal knippen, volgorde in de geschiedenis

4. De geestelijke waarden van nr. 3 (Schrift met Schrift vergelijken)

aangeven bij de punten uit 3 wat God daarmee duidelijk wil maken, event. met andere teksten aangevuld.

5. De boodschap van de preek

schematisch beschrijven wat de Heer de gemeente wil zeggen n.a.v. punt 3 en 4

6. Geeft de Heer openbaring voor deze preek?

liet de Heer je iets nieuws, iets zien voor jou en voor de gemeente? ervoer je dat de Heer Zijn zalving op een moment speciaal liet stromen om iets duidelijk te maken?

7. De titel van de preek

de boodschap van de preek in max. 12 woorden

Probeer dit schematisch, op 1 A4 kantje te maken.

Het gebruik van kernwoorden / sleutelwoorden is belangrijk; als je een heel verhaal op je papier hebt, moet je tijdens de preek ook veel gaan lezen.

De outline is een hulpmiddel, wat je op de lessenaar hebt liggen.

Naast je outline kun je natuurlijk zo veel aantekeningen maken als je maar wilt.

Hier volgen 2 voorbeelden:

1. Wie preekt, waar, wanneer?

br. X, de Hoeksteen, Alphen aan den Rijn, 1 oktober 2002

2. Welk bijbelgedeelte is het uitgangspunt?

Psalm 50:23

3. Waar gaat het gedeelte over; opbouw, punten

- a. wie de Heer lofoffert
- b. eert Hem daarmee
- c. baant zelf een weg, zodat de Heer zijn heil openbaart

4. De geestelijke waarden van nr. 3 (Schrift met Schrift vergelijken)

- a. lofofferen doe je met heel je wezen, hart, ziel, stem, lichaam; altijd (Ps. 34:2) het moet een offer zijn, het moet je jezelf kosten; traditie telt niet.
- b. God eren geeft Hem de juiste plaats (Ps. 22:4 / Ps. 29). Ik belijd, erken, proclameer dat Hij boven alles troont, ook boven mijn problemen
- c. God wil het heil, (dat is) Jezus aan mij openbaren (Luc. 2:11 -> 'Heiland')

5. De boodschap van de preek

Als ik op de juiste wijze lofoffer, zal God mij Jezus tonen, openbaren.
Ik moet me overgeven, mijn vlees gekruisigd. Christus in mij.
Zie ik Jezus met mijn geestelijke ogen, in de samenkomst, thuis?
In elke samenkomst moet ik de Here zo tegemoet gaan,
lofofferen (Ps. 100) dat ik Hem ook zie!

6. Geeft de Heer openbaring voor deze preek?

God openbaarde mij, dat Jezus het Heil voor mij is.
Dat genezing, hulp, troost, sterkte, wijsheid in Hem is.
Ik moet Hem bewuster prijzen, met heel mijn wezen.
Mijn lofprijs mag niet goedkoop zijn.

7. De titel van de preek

Ware lofprijs openbaart Jezus

1. Wie preekt, waar, wanneer?

br. X, de Hoeksteen, Alphen aan den Rijn, 1 oktober 2002

2. Welk bijbelgedeelte is het uitgangspunt?

Marcus 10:46-52

3. Waar gaat het gedeelte over; opbouw, punten

- a. een blinde bedelaar zit langs de kant van de weg
- b. hij hoort dat Jezus langs zal komen
- c. ondanks tegenstand roept hij zo, dat Jezus stopt
- d. Jezus roept hem bij Zich
- e. laat bedelaarsmantel achter
- f. hij vraagt concreet aan Jezus
- g. hij ontvangt van Jezus en gaat Hem volgen

4. De geestelijke waarden van nr. 3 (Schrift met Schrift vergelijken)

- a. mensen zonder Jezus zijn blind, bedelaars; naast de Weg; helaas leven veel christenen niet anders; geslagen door de boze, arm, 'bedelen'
- b. evangeliebrengers, ieder moet de boodschap van hoop horen
- c. Rom. 10:17 Het Woord brengt geloof, laat zich niet tegenhouden
- d. Matth. 11:28 Jezus roept nog steeds, wie, en hoe je ook bent
- e. Ik moet oude leven, gewoonten, e.d. achter willen laten
- f. (vergelijk met verloren zoon; moest stinkende kleed loslaten om koningskleed te krijgen; bekleed worden met het heil, gerechtigheid (Jesaja 61:10), lofgewaad (Jesaja 61:3)
- g. ook aan mij vraagt de Heer wat ik wil; wat is mijn antwoord?
- h. als God mij redt, bevrijdt, geneest, ga ik Hem dan dienen?

5. De boodschap van de preek

Vanmorgen is het Woord gericht tot kinderen Gods, die met een bedelaarsmantel lopen (ziekten, depressies, zorgen, zonden, gebondenheid, verslaving, e.d.)

Jezus is hier, Zijn Woord van uitnodiging klinkt. Zijn doel is: Psalm 30:12-13

a. Wat doe ik?

Opstaan en zelf roepen, ondanks alle 'maren'. gaan tot Jezus.

b. Kiezen om oude kleed ook los te laten en bekleed te worden met Christus. (daarom doop belangrijk)

c. Kiezen om de Heer te volgen

6. Geeft de Heer openbaring voor deze preek?

De duivel wil Gods kinderen naast de Weg plaatsen en ze blinde bedelaars maken.

Gods doel met mij is, om met Christus bekleed te zijn, om Hem met vreugde te volgen in Zijn overwinning, samen met mijn broeders en zusters.

7. De titel van de preek

Niet langer een bedelaar!

H.7 De inleiding

De aanvang van de preek is meestal na de aanbidding, de mededelingen of na een lied.
Eventueel vertel je op een bondige wijze wie je bent.

Je bent een gezant van Christus (2 Korinthe. 5:20). Hoewel Paulus meldde, dat hij met vrezende en beven tot de mensen kwam, is het niet altijd goed om je eigen zwakte te tonen:

'Ik stond hier liever niet,

Je toont de Heer en Zijn kracht. Je bent een dienaar van het Woord. Laat het Woord spreken!

Als je ervaart, dat er nog niet een opening is voor het Woord, is het niet verkeerd om gezamenlijk te bidden; zowel de spreker als de oren van de gemeente moeten gezalfd zijn!
Traditie moeten we voorkomen.

Noem eventueel het thema, de titel van de preek. Dat is een krachtige samenvatting van de preek in een paar woorden.

Lees het gedeelte uit de Bijbel met duidelijke stem, lees op toon, niet te snel. Oefen dit, zo nodig, thuis.
Oefen ook de moeilijke namen.

Wacht met lezen tot dat men het gedeelte gevonden heeft.

Het is vaak het beste om eerst het gedeelte geheel te lezen, zodat men het thema in zijn verband ziet.

Bij de inleiding kun je een stukje geschiedenis, een stukje topografie, een korte uitleg t.a.v. een persoon geven. Je kunt een anekdote vertellen, een voorwerp laten zien.

De inleiding moet, echter, **pakkend** zijn.

Het moet de mensen naar het puntje van de stoel trekken. Ze willen vanaf die inleiding alles weten!

Bij de inleiding kun je een korte, duidelijke opsomming geven van de opbouw van je preek.

Bij de boodschap, de kern geef je de geestelijke waarden, en Gods bedoelingen weer.

Je kunt een krachtige vraag stellen: 'wie is er hier een held?'

Waar veel fouten gemaakt worden is het volgende:

Veel inleidingen duren te lang.

Als we uitgaan van een preek van 30 minuten, dan is een inleiding van 20 minuten natuurlijk veel te lang.

Details, die niet direct belangrijk zijn voor de boodschap worden vaak (te) uitvoerig behandeld.

De boodschap en het slot worden dan afgeraffeld gebracht, of de preek wordt onnodig lang gemaakt. De mensen gaan niet naar het puntje van de stoel, maar zakken onderuit.

De inleiding opent de deur naar de boodschap.

H. 8 De boodschap

De boodschap is datgene, wat je ervaart dat de Heer tot de gemeente wil spreken.

De boodschap moet doen, wat 2 Timotheüs 3:16-17 zegt.

De boodschap moet geladen zijn met Gods kracht (2 Korinthe 10-3-5). Het moet bolwerken van gedachten neerhalen. De boodschap moet de gemeente een stoot geven.

De boodschap moet bewezen worden vanuit de Bijbel.

De geestelijke waarden die je uit het gedeelte hebt gehaald brengen je naar de boodschap.

Het gaat niet om een filosofie, een gedachte, of om een nieuwe leer. De Bijbel spoort ons aan om nuchter te zijn.

De Geest gaat nooit tegen het Woord in, en het Woord gaat nooit tegen de Geest in.

Je kunt in je boodschap gerust een paar punten noemen: ten eerste, ten tweede.

Een preek met (te) veel punten zal de concentratie vaak verzwakken.

Herhaling van punten is goed, maar herhaal niet om tijd op te vullen. Inslijpen van het Woord, de boodschap is nuttig.

Zo nodig kun je van visuele middelen gebruik maken om de boodschap te tonen. Wat gezien wordt blijft vaak langer hangen. Ook hier: niets hoeft gewoonte te worden.

Zorg ervoor, dat de boodschap bij jezelf duidelijk is. Je moet in een of twee zinnen de boodschap duidelijk, radicaal kunnen noemen:

'Ik wil dat de gemeente aan het eind van de preek het volgende weet, doet, laat, gelooft,' etc.

Als jij de boodschap niet compact en duidelijk ziet, zal de gemeente die zeker niet zien.

Zet die boodschap op papier, in je outline.

Geloof, dat de Heilige Geest je openbaring, niet alleen in de voorbereiding, maar ook tijdens het spreken. Wees een open kanaal; groei in vrijmoedigheid.

Soms kun je ervaren dat de Heer je leidt om iets wat langer te benadrukken, een zijspoor te nemen.

Er is wel een gevaar dat je gaat dwalen en het doel wat uit het oog verliest.

Wees dus alert, en houd je (zeker als je niet veel ervaring hebt) zo veel mogelijk aan je outline. Dat is een stukje veiligheid.

Als je je voor de Geest van openbaring openstelt, gaat Hij Zich steeds meer openbaren aan je.

De boodschap moet gericht zijn op de gemeente.

Het leven van David, een bepaald thema, moet op de gemeente worden toegepast. 'En wat aangaande u?'

De gemeente moet een antwoord geven op de boodschap.

H. 9 Het slot

Als de boodschap duidelijk is gebracht, moeten de mensen een antwoord willen geven op de preek. Soms is dat een negatief antwoord; in het uiterste geval kan het zijn dat ze weglopen. Zo gebeurde het ook bij Jezus na een zekere preek. (Johannes 6:60-71).

Anderen begonnen te belijden dat Hij de Christus was.

Natuurlijk moeten we mensen niet kwetsen, beledigen.

De waarheid kan ook met liefde gezegd worden (denk aan de vrouw die gestenigd moest worden). Jezus was heel duidelijk t.a.v. 'vrome, religieuze' personen. Hij stelde ook de zonde aan de kaak.

Wat een prediker nodig heeft is de **geest van wijsheid**. Je kunt bijv. hard en radicaal de homoseksualiteit aan de kaak stellen, maar misschien is dat (op dat moment) niet je taak / roeping.

Een gevaar is, dat je het podium / de preek gebruikt om iemand, waar je zaken van weet, geestelijk 'de oren te wassen'. Het podium mag geen plaats van machtsmisbruik zijn. Daarom is het wel eens goed, dat predikers van 'buitenaf' de gemeente onbevangen toespreken.

Een probleem kan zijn om een preek af te sluiten. Je bent klaar met dat, wat je wilde brengen.

Wat doe je dan?

Het is dus nodig dat er een reactie op de preek volgt.

Hier volgen een paar vervolgmogelijkheden op de preek om tot reactie te komen:

- a. je geeft de samenkomst over aan iemand van de leiding
- b. je roept op tot gezamenlijk gebed
- c. je zingt een lied met de gemeente, een antwoord op ..
- d. je laat mensen naar voren komen n.a.v. een concrete vraag
- e. de leiders bidden met hen, die naar voren zijn gekomen
- f. je laat de gemeenteleden een belijdenis / proclamatie uitspreken (n.a.v. boodschap)
- g. je laat de gemeenteleden met elkaar bidden

Belangrijk is het, dat je leiding van de Heilige Geest ervaart.

Wees vrijmoedig, niet overmoedig.

Als de mensen in gebed zijn, kun je bijv. toestemming vragen aan de leiding, om iets te doen, als je denkt, dat de Geest je daartoe leidt.

Wees altijd onderworpen aan het gestelde gezag!

H. 10 Didactische vaardigheden

Didactiek, de kunst / vaardigheid / techniek van het overbrengen.

Als prediker heb je een aantal gereedschappen die je (on)juist kunt gebruiken bij een preek.

Enkele voorbeelden:

Stemgebruik: hard, zacht, snel, langzaam, hoog, laag, monologen, dialogen

Mimiek: gezichtsuitdrukking, blij, boos, verdrietig, etc.

Bewegen: handen, lichaam, lopen.

Zinnen: korte zinnen zijn over het algemeen krachtig (B. Graham)

Grappen: moeten functioneel zijn, niet ongepast

Oogcontact: geeft betrokkenheid prediker, laat niveau concentratie zien van gemeente

Herhalen: alleen om boodschap in te slijpen, niet om tijd vol te maken

Voorwerpen: moeten functie binnen preek hebben (bijv. staf, klei, de vis van Ab)

Overhead: hoofdpunten, vragen, tekeningen

De klok: te lange preek leidt af van de boodschap. De tijd van de Geest is doorslaggevend.

H. 11 Begeleiding, ontwikkeling

In de gemeente worden mogelijkheden geboden tot ontwikkeling op diverse momenten:

De kinderkerk, tiener-jeugdavonden, de huisgroepen, de woensdagavond, de zondagmorgen, de zondagavonden in Ter Aar.

Met de voorganger worden regelmatig preken met de prediker geëvalueerd.

Een aantal mogelijkheden:

- a. vervolgbijeenkomsten met aankomende predikers, die verlangen hebben en waar roep op is om Woord te delen
- b. vervolgbijeenkomsten met beginnende predikers
- c. gezamenlijk zo nu en dan een boek lezen, samenvatten over fundament, typologie, etc.
- d. één keer per maand een zondagmorgenpreek samenvatten volgens out-line schema
- e. af en toe een out-line maken volgens opgegeven tekst.
- f. preken in klein verband bespreken, wat kan ik ervan leren?

H. 12 Tot slot

Ieder zal op een unieke manier gebruikt worden door de Heer.
Hij plaatst Zijn gave, bediening zo Hij wil. Wij moeten daarvoor open staan.

Deze les bestaat natuurlijk uit veel algemeenheden. Er zijn vele andere mogelijkheden, technieken en soorten outline.

Het gaat niet om onze (on)mogelijkheden, maar om Gods bekwaamheid in ons.
Het gaat niet om onze naam, maar om de glorie van God!
Laten we Hem, zijn Woord en zijn gemeente liefhebben.

Misschien denk je: 'Wat kan ik, wie ben ik?'
Vergeet niet: God was in staat om herders, vissers, bedelaars, ja, zelfs ezels te gebruiken.

God wil ook jou gebruiken!

